

PEREKONNAÕPETUSE AINEKAVA XI klassile

1. Õppe-eesmärgid

Perekonnaõpetuse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab perekonda, tunnetab lähedastest inimsuhetest tulenevat vastutust;
- tunnetab sõpruse, armastuse ja koostöö osa inimsuhetes, suudab analüüsida, aktsepteerida ja valitseda oma tundeid;
- on võimeline planeerima ja teostama pikemaajalisi ühistegevusi, tegutsema vastavalt vajadusele erinevates rollides, juhtima või alluma;
- elab tervislikult, hoidub teadlikult ennast ja kaasinimesi kahjustavast käitumisest;
- oskab väärtustada vanemlust, tunneb vanemlusest tulenevat individuaalset ja ühiskondlikku vastutust;
- tunneb lapse arengu põhilisi seaduspärasusi, on valmis omandama kasvatamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi;
- tunnetab iseennast ja oma rolli nii kasvuperekonna kui ka tulevase perekonna liikmena.

2. Õppetegevus

2.1. Perekonnaõpetuses keskendutakse inimsuhete ja perekonnaelu psühholoogiale ning eetikale. Noored vajavad teadmisi ka perekonnaõigusest ja perekonna rollist ühiskonnas. Perekonnaõpetuse õpetamisel toetatakse õpilase psühholoogiateadmiste, mis on omandatud X klassis.

2.2. Perekonnaõpetuse **õpetamisel** on eriti olulised **aktiivõppe meetodid**: rühmatööd, rollimängud, diskussioonid, arutlused, samuti praktilised õppused ja õppekäigud ning ulatuslikumad uurimistööd, mitmesugused testid ja küsimustikud. Diskussioonide ja arutluste aluseks on tänapäeva aktuaalsed probleemid, sotsiaalsed konfliktid ja vastuolud, samuti demograafilised andmed, mille alusel õpilased saaksid lahendada probleemülesandeid ja dilemmasid

Õppesisu

3.1. PEREKOND. Perekonna olemus ja ajalugu. Kaasaegne perekond ja perevormide paljusus. Familistlik ja individualistlik perekäsitlus. Perekonna funktsioonid indiviidi ja ühiskonna seisukohalt. Perekonna tähtsus inimese jaoks erinevatel eluperioodidel. Perekond kui kõige pikemaajaline, elu läbivate inimsuhete looja ja anoomia eest kaitsev institutsioon.

3.2. NOORTE SUHTED. Kiindumussuhete teke ja areng. Armastus, armastuse liigid ja komponendid. Enese sidumine ja vastutus lähedastes inimsuhetes. Püsisuhete kujunemine ja promiskuiteet. Sotsiaalne küpsus ja abieluküpsus.

3.3. ABIELU. Abielu/vabaabielu, muud kooselu vormid. Abielu eesmärgid ja abieluga seotud lootused. Abielust tulenevad õigused ja kohustused. Abielu müüdid ja abieluline kohanemine. Traditsiooniline ja egalitaarne abielu. Abielulise rahulolu muutumine elu jooksul. Mehe ja naise tarbed, erinevused ja rollid abielus. Abikaasade suhted. Seksuaalelu ja seda mõjutavad tegurid. Ekstramaritaalne seks.

3.4. PEREKONNAELU. Perekonna arenguperioodid. Armastus abielus. Lahkhelid, nende põhjused ja lahendused. Pereliikmete vaheline kommunikatsioon. Tülitsemine. Armukadedus. Avatud ja suletud perekond. Kodu kui elukeskkond. Perekonna majanduselu. Rahaprobleemid, laenu ja võlad. Uimastite kahjulik mõju peresuhetele. Kaassõltuvus. Uimastisõltuvuse ravi. Perekonnaseadus.

3.5. VANEMLUS. Perekonna planeerimine. Rasedus ja sellega seonduvad probleemid abielus. Lapse sünn. Vanemaks kasvamine. Bioloogiline, sotsiaalne, juriidiline ja psühholoogiline vanemlus. Emadus, isadus. Lastetus. Adopteerimine.

3.6. LAPSED JA LASTE KASVAMINE PEREKONNAS. Lapse arengu tegurid ja arenguperioodid. Lapsevanema (eestkostja, hooldaja) osa lapse arengu erinevatel perioodidel. Kiindumussuhte kujunemine ja tähtsus lapse normaalseks arenguks. Lapse põhitarvete täitmine ja perekonna osa selles. Lapsevanemate (eestkostjate, hooldajate) hoiakute ja uskumuste mõju lapse arengule. Vanemate funktsioonid. Üksikema(-isa) lapse kasvatajana. Kaugisa(-ema) roll ja võimalused.

3.7. PEREKONNA OSA INIMESE ELUS. Ebaõnnestunud abielu. Lahutuse-eelse perioodi ja lahutuse mõju perekonnaliikmetele. Elu lahutuse eel, ajal ja järel, perekonnaliikmete võimalused sel ajal abi saada. Uuspere, laste probleemid seoses vanemate elumuutustega. Generatsioonide vahelised sidemed. Abielu hoidmine. Õnnestunud perekonnaelu.

4. Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- teab abielu ja perekonna eri vormide osa üksikisiku ja ühiskonna elus;
- oskab näha perekonnaelu psühholoogilisi, eetilisi ja praktilisi probleeme, ennustada ja lahendada konflikte perekonnaelus;
- oskab planeerida perekonna majanduselu;
- teab lapse arengu põhilisi seaduspärasusi;
- tunneb lapse arengu põhiküsimusi ja lapsevanema (eestkostja, hooldaja) rolli lapse kasvatamisel;
- teadvustab soostereotüübid ning meeste ja naiste vahelised erinevused;
- mõistab oma vastustust iseenda, partneri ja tulevaste laste ees.

4.Hindamine

Perekonnaõpetuses **hinnatakse** õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, mitte seisukohti ega hoiakuid – tuleb aktsepteerida õpilase isiklikku arvamust. **Hindamine toimub kursuse lõpul, sooritatud praktiliste tööde, arutelude, rühmatööde, kontrolltööde põhjal ja fikseeritakse “ARVESTATUD/MITTE ARVESTATUD”**. Arvestus loetakse sooritatuks kui õpilane on teostanud kõik ettenähtud tööd.

5. Õppevahendid:

- Annuk, T. Perekonnaõpetus. TLn, 1999.

- Ajakirjanduses ja internetis ilmuvad temaatilised artiklid
- Ajakirjad: Eesti Naine, Pere ja kodu